

PL-01-1005

Fundacja Wielki Człowiek

Archiwum Jerzego Kukuczki

40-756 Katowice

ul. Wyzwolenia 12

INWENTARZ

Kolekcja Jana Jungera

1971 - 1973

Nr zespołu

08

**ARCHIWA
PAŃSTWOWE**

Inwentarz sporządzony w ramach realizacji zadania publicznego “Wspieranie działań archiwalnych 2024” ogłoszonego przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych

Wstęp do inwentarza zespołu/zbioru: Kolekcja Jana Jungera

I Charakterystyka twórcy zespołu/zbioru

Fundacja Wielki Człowiek:

Fundacja Wielki Człowiek istnieje od 2013 roku. Została założona z inicjatywy rodziny Jerzego Kukuczki. Fundacja Wielki Człowiek to organizacja prowadząca szeroko pojętą działalność kulturalną, skupiającą się w obrębie sztuki, edukacji, sportu i kultury górskiej.

Wiodącą misją Fundacji Wielki Człowiek jest popularyzacja dokonań Jerzego Kukuczki oraz himalaizmu polskiego, poprzez podejmowanie takich zadań jak:

- prowadzenie i rozwijanie Archiwum Jerzego Kukuczki, poprzez opracowywanie, zabezpieczanie i digitalizację Spuścizny Jerzego Kukuczki oraz spuścizn innych himalaistów, zachowując przy tym historię polskiego himalaizmu i poszerzając możliwości badawcze i wiedzę w tej dziedzinie,
- popularyzację działalności Jerzego Kukuczki i innych polskich himalaistów w Polsce i na świecie, poprzez tworzenie wydawnictw literackich, publikację albumów fotograficznych, wydawanie filmów, udział w festiwalach górskich, organizowanie prelekcji, prowadzenie oraz rozwijanie strony internetowej Wirtualnego Muzeum Jerzego Kukuczki i wiele innych działań, mających na celu popularyzację polskiego himalaizmu,
- wspieranie Izby Pamięci Jerzego Kukuczki, prowadzonej przez żonę himalaisty Cecylię.

Drugim filarem działalności, jest dbałość o popularyzację kultury i sztuki przez promowanie uzdolnionych twórców, inicjowanie, organizowanie i wspieranie wydarzeń artystycznych oraz edukacyjnych, między innymi w ramach tych działań prowadzone są warsztaty animacji poklatkowej czy tańca współczesnego i improwizacji. Fundacja Wielki Człowiek zajmuje się również organizacją i współorganizacją festiwali i wydarzeń kulturalnych, promujących uzdolnionych twórców artystycznych i zwiększających świadomość artystyczną odbiorców.

II Dzieje zespołu/zbioru

W 2024 roku z Fundacją Wielki Człowiek skontaktował się przedstawiciel Klubu Wysokogórskiego w Katowicach z prośbą o zarchiwizowaniu zbioru fotografii alpinisty i taternika Jana Jungera. Następnie skontaktowaliśmy się z synem alpinisty Andrzejem Jungerem, który zgodził się przekazać Fundacji Wielki Człowiek zbiór archiwalny. Zbiór fotografii liczy 358 zdjęć, dokumentujących dwie wyprawy z życia Jana Jungera: wyprawę w góry Kaukazu w 1973 roku oraz niezwykle ważną dla historii polskiego himalaizmu pierwszą polską wyprawę w Andy Peruwiańskie w 1971 roku.

Fotografie zostały zabezpieczone, opracowane i po części zdigitalizowane w ramach programu "Archiwum Jerzego Kukuczki III" dotowanego przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych.

III Charakterystyka archiwalna zespołu/zbioru

Tytuł: Kolekcja Jana Jungera

Granice chronologiczne: 1971 - 1973

Granice terytorialne: Polska Rzeczpospolita Ludowa, Rzeczpospolita Polska, Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, Republika Peru

Rozmiar: 2 j.a.

IV Zawartość zespołu/zbioru

Na zespół składają się materiały zgromadzone przez Jana Jungera i przekazane Fundacji Wielki Człowiek przez rodzinę wspinacza. Archiwalia stanowią dokumentację historii polskiego wspinania w górach świata. W zespole znajdują się fotografie z dwóch wypraw górskich - w Andy Peruwiańskie w 1971 roku oraz w góry Kaukazu w 1973 roku.

Na zespół składają się fotografie w postaci kolorowych slajdów na taśmach 35 mm. Większość z nich jest świadectwem I Polskiej Wyprawy w Andy Peruwiańskie, zakończonej wieloma sukcesami. Polacy weszli aż na 17 szczytów, z tego 7 dziewiczych, a na 4 poprowadzili nowe drogi. Dorobkiem Jana Jungera na wyprawie było wejście m.in. na:

- Chopicalqui (6354 m n.p.m.) - wejście w składzie Adam Bilczewski, Jan Junger, Bronisław Korzec i Jan Weigel.
- Canevaro (5375 m n.p.m.) – wytyczenie nowej drogi w składzie Jan Junger, Bronisław Korzec.
- Mata Paloma (5307 m n.p.m.) – w składzie Jan Junger, Bronisław Korzec.
- Chachani (6057 m n.p.m.) – w składzie Józef Bakalarski, Bronisław Korzec, Jan Junger i Jan Weigel.

Najwyższym szczytem zdobytym podczas wyprawy był Nevado Huascarán Sur (6768 m n.p.m.). Wejścia dokonali Adam Bilczewski, Henryk Furmanik i Adam Zyzak. Jan Junger wycofał się przed atakiem szczytowym.

Część fotografii dotyczy wyjazdu w góry Kaukazu w 1973 roku. Na fotografiach możemy dostrzec m.in. zabytki miast Związku Radzieckiego - np. Moskwy czy położonego w północnym Kaukazie Piatigorska. Wśród fotografii znalazły się też górskie krajobrazy Kaukazu.

V Metody porządkowania

Zespół został opracowany zgodnie ze standardami opisu archiwalnego przy jednoczesnym zachowaniu unikatowej struktury Archiwum Jerzego Kukuczki, która ze względu na różnorodność obiektów się w nim znajdujących oraz obrany przez Fundację Wielki Człowiek sposób porządkowania może zawierać odstępstwa od ogólnie przyjętych norm i zasad. Przyjęta struktura została pomyślana w taki sposób, aby pozwolić na ciągły rozwój zespołu. Jest to wynikiem specyfiki naszej pracy, ograniczeń personalnych oraz objętego przez Fundację celu, jakim jest archiwizowanie i zabezpieczanie archiwów himalaistów, chcących z nami współpracować. W ten sposób w ciągu lat pracy udało nam się opracować kompromis, pozwalający zachować logiczną strukturę archiwalną zbiorów, a także uzupełniać je o kolejne materiały.

Wprowadzony podział oddaje typy dokumentów, chronologię i działy tematów rzeczowych. W ramach jednostek zastosowano układ rzeczowo-chronologiczny.

Bibliografia

1. Norma opisu materiałów archiwalnych w archiwach państwowych . NOMA wersja 0.1. Warszawa: Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych 2015.
2. Wytyczne opracowania spuścizn archiwalnych po uczonych. Oprac. H. Dymicka-Wołoszyńska, Z. Kolankowski i in. Warszawa: Polska Akademia Nauk Archiwum 1990.
3. Zasady postępowania z materiałami archiwalnymi. Ochrona zasobu archiwalnego. Wyb. i oprac. M. Borowski, A. Czajka, A. Michaś. Warszawa: Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych 2011.
4. Archiwistyka społeczna. Poradnik (tylko wydanie cyfrowe). Red. K. Ziętał. Oprac. A. Janiszewska. Warszawa: Ośrodek KARTA 2012.

INWENTARZ

Sygnatura jednostki archiwalnej	Tytuł	Daty	Opis zewnętrzny	Sygnatury dawne	Uwagi
Seria C03: Fotografie. Wyprawy górskie (1971 - 1973)					
01	Andy 1971	1971	Postać: tradycyjna Rodzaj: dokumentacja fotograficzna		
02	Kaukaz 1973	1973	Postać: tradycyjna Rodzaj: dokumentacja fotograficzna		

Indeks geograficzny
Andy (góry) Andy Peruwiańskie (góry) Kaukaz (góry) Peru ZSRR
Indeks osobowy
Bakalarski, Józef Bilczewski, Adam (1934-1987) Bojarski, Zbigniew Chytróś, Halina Furmanik, Henryk (1937-1974) Junger, Jan Korzec, Bronisław Marek, Tadeusz Trzeszewski, Roman (1926-1998) Weigel, Jan (1935-)
Indeks rzeczowy
himalaizm historia polskiego himalaizmu polski himalaizm Sport wspinaczka wyprawy wyprawy wysokogórskie